

Valgt blev: *Thomas Have, Holger Eriksen, Jørgen Peder Hansen, Egon Jensen, Camma Larsen-Ledet, Hans Lund, Orla Møller, Otto Mørch, Ib Thyregod, Diderichsen, Jens Peter Jensen* (Sorø amt), *Thisted Knudsen, Thestrup, Ninn-Hansen, Poul Schlüter, A. C. Normann og Poul Dam.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om meddelelse af orlov til folketingsmand Frode Jakobsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at den ønskede orlov meddeles. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik derefter til:

Spørgsmål om indkaldelse af stedfortræderen for folketingsmand Frode Jakobsen.

Formanden: Dersom ingen gør indsigelse, vil jeg betragte det som vedtaget, at stedfortræderen indkaldes. (Ophold). Det er vedtaget. Næstformand Robert Sørensen vil herefter blive indkaldt som midlertidigt medlem af folketinget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om Danmarks forvaltningshøjskole.

(Lovforslaget (nr. 18) findes i tillæg A. sp. 369, fremsættelsen i tidenden sp. 750).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Bjørn Krogh: Det af den højtærede finansminister fremsatte lovforslag om oprettelse af Danmarks forvaltningshøjskole bygger, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, på den i 1962 afgivne betænkning om efteruddannelse af statens og kommunernes administrative personale. Som det fremgår af betænkningen, og som det vel også er almindeligt bekendt, foregår der allerede nu en efteruddannelse inden for etaterne samt dele af statsadministrationen, og på det kommunale område har København og Frederiksberg deres egen assistent-

skole, ligesom dansk kommunalkursus, der er en sammenslutning af 12 selvstændige kursus, er oprettet i en række byer ud over landet. Ved enkelte kursus i Hellerup har man i det sidste par år haft en endnu videregående uddannelse i sociallovgivning og skattelovgivning.

Der har endvidere siden 1963 været iværksat en række forsøgskursus for både statsligt og kommunalt ansatte forskellige steder i landet, og dette vil blive videreført også i år. Der har fra både styrelsernes og personalets side været stor interesse for disse kursus, der har været ledet på en tilsvarende måde, som det i udvalgsbetænkningen er foreslået. Der har også været ønsker fremme om en udvidelse af dette arbejde på forskellige områder.

Det foreliggende lovforslag skulle derfor have til formål at skabe muligheder for at føre dette arbejde ind i faste baner og derved få så mange som muligt af statsligt og kommunalt ansatte personer ind i uddannelsen og derved få et personale, der helt er i stand til at løse de opgaver, der stilles de pågældende i det daglige arbejde, både til gavn for dem selv og ikke mindst til gavn for den del af befolkningen, der på den ene eller den anden måde skal i forbindelse med offentlige kontorer eller institutioner.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at budgettet for det kommende år kan holdes inden for et beløb på ca. 500.000-600.000 kr. Dertil kommer, at kommunerne stiller gratis lokaler til rådighed de steder, hvor kursus oprettes, og at man selvfølgelig yder de kurssøgende den tilstrækkelige tjenestefrihed til at deltage i kurserne. Dette virker ikke særlig voldsomt økonomisk set og må i hvert fald ikke afholde os fra at gennemføre lovforslaget. Jeg tror, dette lovforslag, når loven bliver ført ud i livet efter sit formål, kan være medvirkende til at skabe nærmere kontakt mellem det administrative personale inden for stat og kommune, så det bedre lærer hinandens problemer at kende, hvilket kan være til gavn for samarbejdet institutionerne imellem. Jeg tror også, man vil få uddannet et personale, der vil kunne løse administrative opgaver og foretage sagsbehandlinger, som det tidligere har manglet forudsætninger for at løse. Dette vil uden tvivl være til gavn for skabelsen af en større smidig-

[Bjørn Krogh.]

hed og hurtigere sagsbehandling inden for den offentlige administration.

København og Frederiksberg har sammen med de store kommunale organisationer givet tilslutning til lovforslagets fremsættelse på det grundlag, som betænkningen giver udtryk for, hvilket også er tilfældet for styrelser og personaleorganisationer inden for staten og kommunerne. Jeg skal derfor på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling her i tinget.

A. Chr. Andersen: På mit partis vegne kan jeg sige, at vi er positivt indstillet over for oprettelsen af en forvaltningshøjskole. Vi håber, institutionen kan bevare karakter af højskole og ikke blive en decideret fagskole.

Som det fremgår såvel af den højtærede finansministers fremsættelse som af bemærkningerne til lovforslaget, er ønsket om oprettelse af en forvaltningshøjskole begrundet med, at samfundsudviklingen pålægger den offentlige forvaltning stadig flere komplicerede opgaver, og at der derved er opstået et udækket behov for efteruddannelse af administrativt personale. Jeg forstår lovforslaget således, at der ikke alene er tale om en efteruddannelse rent fagligt, men også om en uddannelse i almen forståelse af den offentlige administration.

Som kommunalmand har jeg haft lejlighed til i adskillige år at følge udviklingen på det kommunale område, og jeg tør nok antyde, at der her er sket meget i de senere år. Selv om det ikke direkte vedrører forslaget her, kan jeg ikke tilbageholde en bemærkning om, at den tale, der en gang imellem føres om tilvejebringelse af en forenkling af administrationen, ikke har båret megen frugt, når man ser den strøm af love, bekendtgørelser og cirkulærer, der kommer ud til kommunerne.

De folkevalgte kommunale råd er i administrationen i stadig højere grad henvist til at have fast ansat uddannet medhjælp.

Det er derfor vigtigt at have et veluddannet personale i kommunerne, men det er vel ikke mindre vigtigt af samme grund at have et veluddannet personale i statsadministrationen. Når man nu foreslår, at forvaltningshøjskolen skal være fælles for

dem, der er ansat i såvel statens som kommunernes forvaltning, er det for så vidt naturligt, idet der her er mange berøringsflader og meget, der er fælles, da det er de samme love, der skal forvaltes enten centralt eller ude i marken — som et hele det, vi kalder den offentlige forvaltning.

Vi må erkende, at en efteruddannelse af såvel statens som kommunernes personale kan være nødvendig, for at den offentlige forvaltning og administration kan virke så effektivt og rationelt som muligt under de givne forhold. Kravene til dette personale går i dag i retning af øget specialisering. Det er således inden for det forvaltningsmæssige område, som det er inden for så mange andre områder, hvor der specialiseres, at flere og flere skal vide mere og mere om specielle felter. Samtidig går det sådan, at denne viden bliver begrænset til færre og færre felter. Det går for øvrigt den modsatte vej med os folkevalgte: efterhånden ved vi måske nok mindre og mindre om de mange sagsområder, men til gengæld ved vi noget om mange flere.

Såvel inden for staten som i hvert fald inden for de større kommuner er personalet ofte sat på specialopgaver, som det selvfølgelig har eller får den dybeste indsigt i. Denne specialisering er blevet nødvendiggjort af den stadig mere komplicerede administration af de forskellige opgaver. Vi behøver her kun at tænke på den økonomiske administration, på vor inviklede sociallovgivning og på den jungle, skattelovgivningen er. Selv om personalet på de forskellige områder bliver specialiseret ved, at de til daglig har et eller andet nærmere afgrænset arbejdsfelt, kan man dog let komme til at savne overblik over hele administrationsapparatet. Her tror jeg at forvaltningshøjskolen kan få stor betydning.

Men der er jo også andre områder, hvor der er behov. I den af udvalget vedrørende personalepolitik i 1962 afgivne betænkning anføres bl. a., at selv om der i forvejen findes forskellige efteruddannelsesordninger, er der et udækket behov af forskellig art for såvel ungt som ældre personale, hvad enten det er akademisk uddannet eller ikke. Der peges på behovet for videreuddannelse af faglig-administrativ art. Der nævnes ligeledes det for staten ønskelige i tilvejebringelse af en administrativ mellemgruppe med

[A. Chr. Andersen.]

uddannelsesmæssige forudsætninger for at varetage opgaver, der hidtil er blevet udført af andet administrativt mandskab.

Der peges ligeledes på, at det for kommunernes vedkommende i første række drejer sig om en specialuddannelse inden for hvert af de 3 store forvaltningsområder: det økonomisk-administrative, skatteforvaltningen og socialforvaltningen. Forvaltningshøjskolens opgave skal således være at dække det behov for efteruddannelse af såvel almen som faglig karakter, der ikke dækkes på anden måde.

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, har udvalgets betragtninger fået tilslutning fra de kommunale organisationer og fra hovedstadskommunerne, og udvalget har udarbejdet det foreliggende lovforslag. Lovforslaget er meget enkelt i sin opbygning, måske også for enkelt, og vil, dersom det vedtages, være en bemyndelseslov for finansministeren.

Ifølge lovforslaget skal de årlige udgifter til driften af forvaltningshøjskolen afholdes af staten og bevilges på de årlige finanslove, og forvaltningshøjskolen skal ledes af en bestyrelse, hvoraf halvdelen udpeges af kommunerne. Dersom de i forslaget til bekendtgørelse anførte retningslinjer for driften følges, synes det, at udgifterne kan blive af en rimelig størrelse, ligesom den praktiske tilrettelæggelse af kursus spredt ud over landet skaber mulighed for, at disse i det væsentlige kan følges samtidig med, at deltagerne varetager deres tjeneste.

Som sagt synes lovforslaget imidlertid at være næsten for enkelt i sin opbygning, og jeg kunne tænke mig flere af de i udkast til bekendtgørelse omtalte bestemmelser optaget i selve loven. Dette finder jeg vi bør se på i et udvalg.

Jeg skal tilsige mit partis velvilje og positive behandling af lovforslaget.

Stæhr Johansen: Ligesom de foregående ordførere kan jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Man kan sige, at de tanker, der ligger i lovforslaget, har været længe undervejs, idet de har været drøftet allerede i forvaltningskommissionen af 1946 og i årene derefter i forvaltningsnævnet, men man kan

også sige, at det, at de kommer frem nu, er bedre sent end aldrig.

Lovforslaget understreger det spørgsmål, der med rette kan fremføres om effektiviteten i den offentlige administration i Danmark, nemlig om den er tidssvarende, og om den opfylder betingelserne for en hurtig sagsbehandling, også en sagsbehandling, som ikke bevirker overadministration. Dette rejser igen spørgsmålet om embedsmændene i centraladministrationen. Jeg tænker her især på sekretærerne og på, hvorledes deres uddannelse finder sted, og om denne uddannelse overhovedet imødekommer den moderne tids krav. Det er for mig ganske afgørende, at man får mulighed for netop at give sekretærer en uddannelse, idet det efter det kendskab, man har til problemerne, jo meget ofte sker, at sekretærerne kun får den redegørelse og undervisning, som kan gives af nogle overordnede, og derfor meget let bliver placeret inden for et enkelt område hele deres tilværelse. I virkeligheden mener jeg, at statens forvaltning trænger til en gennemgribende rationalisering, og jeg mener ikke, man skal være ængstelig for eventuelt at bruge udenlandsk hjælp, f. eks. de moderne rationaliseringsinstitutter, som står til rådighed, og som erhvervslivet — særlig det store erhvervsliv — er nødt til at bruge for at komme frem til en rationel ordening.

Jeg vil også gerne spørge, om den højtærede finansminister ikke kan være enig i den betragtning, at hele den maskinelle og effektive kontororganisation, som har udviklet sig i virksomhederne — jeg kan næsten også sige til dels i kommunerne — siden den anden verdenskrigs afslutning, er gået de offentlige kontorer forbi. Jeg ved nok, at man inden for en række etater og til en vis grad også på andre områder inden for staten har arbejdet med hulkortsystem, med den elektroniske datateknik, med regnemaskiner og i mindre grad med moderne bogholderisystemer, men på de fleste områder inden for statens administration synes man ikke at have taget hele den moderne, effektive maskinelle drift op på samme måde, som man har gjort det i erhvervslivet. Naturligvis må alle erkende, at arbejdet inden for ministerierne og den offentlige administration er anderledes end inden for

[Stær Johansen.]

store, private firmaer. Der er mange problemer, der skal behandles på en helt anden måde, men der er også en række sager, som, efterhånden som staten har grebet ind på en række erhvervspolitiske områder, kan behandles på samme effektive måde, som man gør i det almindelige erhvervsliv.

Det er også min opfattelse, at man inden for alle offentlige kontorer — her kan man såmænd godt tage kommunerne med — i nogen grad beskæftiger overkvalificeret personale. Jeg lægger ikke skjul på, at der i 30'erne med den store arbejdsløshed, hvorunder både jurister og civilingeniører somme tider måtte ernære sig ved at sælge bananer, var en tilbøjelighed i administrationen til til det mere manuelle arbejde at tage disse højt kvalificerede teknikere og universitetsuddannede embedsmænd. Vi ved jo, at Danmark i øjeblikket lider under mangel på universitetsuddannede folk; vi ved, at i Danmark er kun 3 pct. af befolkningen universitetsuddannet, hvorimod vore nabolande ligger på fra 5 til 7 pct. Vi ved, at Danmark i den kommende tid må erkende, at universitetsuddannet personale er en mangelvare, og at hvis man i stedet for at bruge det i den offentlige administration dér, hvor akademisk uddannelse ikke er påkrævet, gennem ekstrauddannelse skabte mulighed for, at andre, ikke-akademisk uddannede kunne udføre arbejdet, ville det være af meget stor værdi for det erhvervsliv, som mangler den akademisk uddannede ungdom.

Derfor er der yderligere grund til at glæde sig over, at lovforslaget indeholder muligheder for en ændring på dette område. Denne mulighed mener jeg at de omtalte efterkursus kan give. Særlig for statens kontorer — i modsætning til kommunernes, hvor en væsentlig større andel af personalet ikke er akademisk uddannet — er der, tror jeg, en mulighed for, ligesom særlig de større kommuner gennem kursus og skoler gør det, at uddanne et personale, der kan tage de opgaver op, som tidligere alene har været forbeholdt de akademisk uddannede. Man må heller ikke glemme én ting: at der synes i statens administration at være en væsentlig større forskel end i den kommunale administration mellem det akademisk

uddannede og det ikke akademisk uddannede personale. Den inspiration, der ligger for den enkelte i for det første at kunne avancerere, hvis han uddanner sig videre, for det andet i at få sager til behandling, der giver væsentlig større ansvar og dermed større arbejdsglæde, synes jeg i nogen grad har manglet i statens kontorer, men jeg håber som sagt, at netop den efteruddannelse, der her er tale om, vil give muligheder fremover; ifølge bemærkningerne og ifølge den redegørelse, der foreligger for de kursus, man forsøgsvis har afholdt, har disse jo også givet gode erfaringer.

Hvad angår det økonomiske, er det nævnt i lovforslaget, at budgettet for 1965-66 vil komme til at ligge på omkring 575.000 kr. Vort parti er ikke ængstelig for denne udgift, men jeg må vistnok komme med den tilføjelse, at skal disse kursus udvikles, så de bliver virkelig rationelle og får virkelig betydning, tror jeg ikke den højtærede finansminister skal regne med, at man i de kommende år kan klare sig med de 575.000 kr. Hvis pengene bliver givet ud på en sådan måde, at man ser resultater i forvaltningen, er det imidlertid, tror jeg, ikke en sum, som vil afskrække fremover. Jeg tror nemlig, at hvis der er mulighed for at opnå besparelser og en formindskelse af det akademisk uddannede personale, vil pengene komme igen med rentes rente.

Jeg kan på grundlag af de betragtninger, jeg her er fremkommet med, tilsige mit partis medvirken til en hurtig og velvillig behandling af lovforslaget.

Grethe Philip: Der har gennem adskillige år været overvejelser i gang vedrørende behovet for en efteruddannelse af statens og kommunernes administrative personale, og der har været fremsat forskellige tanker om, hvorledes en sådan efteruddannelse kunne etableres. Den betænkning om disse spørgsmål, der blev afgivet i 1962, konkluderede i et forslag om oprettelse af en forvaltningshøjskole. Jeg tror, det var rigtigt, at man startede denne nye uddannelse i form af nogle forsøgskursus, men jeg mener også, at vi nu sidder inde med et så gunstigt erfaringsmateriale, at det må være rigtigt at gå videre og oprette en permanent forvaltningshøjskole.

[Grethe Philip.]

Vi har i finansudvalget i samråd med den højtærede finansminister for nylig været inde på spørgsmålet om staten som den gode arbejdsgiver. Nu kan det jo diskuteres, hvorledes staten skal optræde for at føles som en sådan god arbejdsgiver. For mig står det i hvert fald sådan, at det må være noget centralt, at staten sørger for at bistå sit personale ved at medvirke til dets efteruddannelse. Voksenuddannelse er blevet moderne, og det er jo, fordi der er stærkt brug for den, ikke alene for at gøre arbejdskraften mere bevægelig, men også for simpelt hen at ajourføre medarbejdernes viden. På det private arbejdsmarked har man for længst forstået dette. Jeg finder det meget glædeligt, at stat og kommuner nu gennem denne forvaltningshøjskole supplerer de sparsomme former for efteruddannelse, der tidligere har eksisteret, og jeg kan også helt give tilslutning til tanken om, at disse kursus skal være gratis for de mennesker, der deltager i dem.

Om de enkelte kursus vil jeg sige, at jeg finder det meget hensigtsmæssigt, at nybagte akademiske kandidater får et særligt kursus, der kan give dem en tiltrængt indføring i de opgaver, de skal bestride. I USA gives der ved universiteterne en særlig undervisning i faget public administration. Vi har ikke noget tilsvarende herhjemme. Det nærmeste, kan man vel sige, ligger i det juridiske fag forvaltningsret, men dels har mange af sekretærerne slet ikke haft det fag, dels omfatter det ikke alle de problemer, man gerne skulle i gang med.

Unge akademikere i statens tjeneste har hidtil skullet lære sig arbejdet ved, hvad jeg nærmest vil kalde naturmetoden. Sekretærerne er simpelt hen blevet sat til et eller andet arbejde, og så har de med villig assistance fra de nærmeste medarbejdere og ved at snuse sig frem til regler og kutyme skullet klare sig, så godt de nu har kunnet det. Systematiske oplysninger om administrationens tilrettelæggelse, om møde-

teknik, om koncipering af skrivelser m. v. kunne spare megen tid og sikkert også gøre de unge akademikere betydelig mere effektive i deres arbejde.

Der er, så vidt jeg kan se, også behov for, at det akademiske personale orienteres om kontorteknik. Den foregående ærede ordfører var noget inde på, at man måske i højere grad, end det nu sker, skulle benytte sig af nye kontormaskiner og ny kontorteknik. Det mener jeg er rigtigt, og jeg tror også, det vil være ganske overordentlig vigtigt, at man orienterer det akademiske personale om, hvordan man anvender denne teknik. Det er jo i øjeblikket sådan, at den nybagte unge akademiker kender og er fortrolig med skrivemaskinen og økonomen med regnemaskinen, men så kender de heller ikke så forfærdelig meget mere. Jeg tror, det ville bidrage meget til en øget brug af den nye kontorteknik, hvis det akademiske personale var mere orienteret om, hvad der findes på området, og vidste, hvordan man anvender det.

I den betænkning, jeg allerede har omtalt, blev der foreslået oprettelse af en særlig lederundervisning. Det fremgår ikke af bemærkningerne til lovforslaget, om der har været oprettet særlige lederkursus, og jeg vil derfor spørge den højtærede minister, om man allerede har forsøgt sig med sådanne kursus, eller, hvis det ikke skulle være tilfældet, om man agter at etablere dem. Jeg tror nemlig, at der i høj grad er brug for sådanne kursus, der jo til en vis grad berører det helt centrale spørgsmål, der hedder klimaet på arbejdspladsen, og dermed også administrationens effektivitet. Dansk Arbejdsgiverforening har gennem adskillige år gjort et arbejde på dette område; der er ingen grund til at tro, at statens chefer i særlig grad skulle være fødte administratorer, der ikke havde behov for vejledning, og jeg tror, at der kan opnås meget både ved drøftelser om en hensigtsmæssig tilrettelæggelse og planlægning af arbejdet, ved instruktioner og ved drøftelser

[Grethe Philip.]

af mulighederne for at skabe, hvad man måske kunne kalde den rette ånd på kontoret.

I mit parti ser vi også med stor sympati på kursus for assistentpersonalet. Vi har en betydelig mangel på akademisk personale inden for administrationen, og enhver bestræbelse for at kvalificere dele af den øvrige medarbejderstab, så den kan overtage noget af det arbejde, der tidligere har været udført af det akademiske personale, må hilses med glæde.

Hvad specielt angår kursus for socialforvaltningspersonalet, tror jeg, at man er inde på noget meget værdifuldt. Inden for den sociale forvaltning arbejder man med et klientel, mennesker, der vil være ude for sociale vanskeligheder af den ene eller den anden art, og som i deres optræden over for det administrative personale vil være påvirket af deres vanskeligheder. Vi er efterhånden herhjemme ved at forstå, at hvis vi skal yde en virkelig effektiv og god hjælp til vore socialt vanskeligt stillede medborgere, er det ikke tilstrækkeligt med en pengeydelse; der kræves en mere dybtgående forståelse af de enkeltes problemer. Kunne vort socialforvaltningspersonale få en bredere forståelse for de sociale tilfældes baggrund og en større viden om mulighederne for at yde hjælp, tror jeg, meget ville være opnået.

Så vidt jeg har forstået, har der blandt det administrative personale været stor interesse for disse kursus. Det finder jeg er meget glædeligt, men jeg mener så også, det må være vor opgave at skabe en permanent ramme om kurserne.

Med disse bemærkninger vil jeg anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Skræppenborg-Nielsen: Der er for os ingen som helst tvivl om, at der, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, er et stort udækket behov for efteruddannelse af administrativt personale såvel i stat som i kommuner. Det må simpelt hen være sådan, når vi tænker på den voldsomme og efter min mening alt for voldsomme udvikelse af administrationen, som har fundet sted her i landet i de senere år. Det foreliggende lovforslag taler derfor, synes jeg, i

høj grad for sig selv, og det giver ikke anledning til ret mange betragtninger og spørgsmål — slet ikke for ordfører nr. 5.

Skal jeg sige lidt om lovforslaget, skal det være, at det kun kan glæde os, at forvaltningshøjskolens hele virksomhed tilrettelægges således, at såvel underordnet personale som ledende personale, d. v. s. overordnet personale, inden for administrationen har mulighed for at deltage i undervisningen, en undervisning, der utvivlsomt er nødvendig og påkrævet for begge parter.

Skulle jeg komme med et lille hjertesuk i anledning af det foreliggende lovforslag, skulle det være, at da jeg går ud fra, at man på denne højskole skal lære moderne forvaltning, kan man stille spørgsmålet: hvad hjælper det, at man på en sådan højskole lærer moderne forvaltning, når man så kommer tilbage til en arbejdsplads, der ikke har ret meget moderne forvaltning? For at sige det kort: det, man her gør, er at oprette en forvaltningshøjskole på det eksisterende forvaltningsapparats grund, et forvaltningsapparat, der i alt for mange tilfælde — det synes jeg i hvert fald — har alt for mange rester fra enevælden. Når det er sagt, kunne jeg også tænke mig at stille den højtærede finansminister det spørgsmål: hvordan går det egentlig med forvaltningsnævnets arbejde, med rationaliseringen af statsadministrationen? Kan den højtærede finansminister sige bare lidt om, hvor langt man er nået?

Jeg tror, en sådan forvaltningshøjskole vil være en god foranstaltning. I det udvalg, der bliver nedsat, har jeg måske et par enkelte spørgsmål til; men vi kan i hvert fald anbefale lovforslaget.

Bækgaard: Ja, når det kan være vanskeligt for ordfører nr. 5 at undgå gentagelser, bliver det jo ikke meget bedre, når man står som ordfører nr. 6.

Vi er i mit parti enige med den højtærede finansminister i, at samfundsudviklingen pålægger den offentlige forvaltning stadig større og mere komplicerede arbejdsopgaver. Formålet med det lovforslag, vi behandler her, er jo da også at supplere uddannelsen for det personale, der er ansat i statens og kommunernes tjeneste. Vi kan også være enige med den højtærede minister i, at kravet om at dygtiggøre sig gælder for alle

[Bækgaard.]

samfundsgrupper, altså også for folk i administrationen.

Lovforslaget betegner en nydannelse, og indebærer oprettelse af nye stillinger inden for statsforvaltningen. Derfor vil det for mig at se være gavnligt at erindre sig, hvordan udviklingen inden for administrationen har været i de sidste år.

I går blev det økonomiske sekretariats oversigt over statsfinanserne omdelt til folketingets medlemmer, og af tabel III. K. fremgår det, at statens lønudgifter er steget fra 3.137 mill. kr. i 1960-61 til 4.825 mill. kr. i 1963-64, en stigning på godt og vel 50 pct. i løbet af 3 år. Så kan man ganske naturligt give sig til at spekulere på, hvordan det vil blive f. eks. i 1965-66, når det lønefterslæb, som alle partier er enige om at tjenestemændene har til gode, kommer til udbetaling.

Nu ved jeg godt, at økonomisk set er lovforslaget i forhold til hele statsforvaltningen meget beskedent, idet udgifterne er anslået til 500.000-600.000 kr., men gennemføres lovforslaget i den nævrende skikkelse, bliver der oprettet nye tjenestemandstillinger, omend i beskedent omfang, som yderligere vil sætte stigningstakten i statens lønudgifter i vejret. Og da vi har erfaring for, at det er uhyre svært at nedlægge en tjenestemandstilling, når den først er oprettet, vil mit parti henstille til det udvalg, som forhåbentlig bliver nedsat, at undersøge muligheden for, at forvaltningshøjskolens kursus og virksomhed varetages af de i forvejen ansatte forvaltningstjenestemænd. Vi tror, det vil være en fordel, bl. a. fordi de tjenestemænd, som i deres praktiske arbejde har problemerne på nært hold, vil være fortrinligt egnede til at undervise ved kursus o.lign., som — godt fordelt ud over landet — kan være meget ønskelige. Selve administrationen må i lighed med lokalespørgsmålet kunne ordnes, uden at der af den grund behøver at være særlig kontordrift.

De uafhængige er altså indforstået med lovforslagets sigte, men da vi som sagt er betænkelige ved oprettelse af nye tjenestemandstillinger og også stiller os tvivlende over for, om lovforslagets økonomiske ramme kan holde, vil vi afvente lovforslagets videre behandling, før vi tager endelig stilling.

Finansministeren (Poul Hansen): Jeg takker for den meget venlige modtagelse, som det foreliggende lovforslag har fået, og jeg siger også tak for de betragtninger, der er gjort gældende; jeg tror, at ledelsen af forvaltningshøjskolen bør være opmærksom på en hel del af dem ved det videre arbejde, der skal udføres.

Til det ærede medlem hr. A. Chr. Andersen kan jeg sige, at vi i overensstemmelse med den foreliggende betænkning har fundet, at den form, som lovforslaget her har fået, var den rimelige, men det er for mig ikke afgørende, om der står lidt mere eller lidt mindre i selve loven, så det er jeg villig til at forhandle om.

Jeg anede hos det ærede medlem hr. Stæhr Johansen en lille smule kritisk indstilling over for dette, at lovforslaget først kommer nu. Det kan for så vidt være rigtigt nok, at man måske på et tidligere tidspunkt skulle have fremsat et sådant lovforslag og måske også på et tidligere tidspunkt i det hele taget have været i gang med dette arbejde; men jeg har altså ment, at det var rimeligt at gøre dette forsøgsarbejde, før vi skred til en egentlig lovgivning herom.

Jeg tror nok, jeg må erklære mig enig med det ærede medlem i, at man i det lange løb må regne med noget større udgifter til dette formål, hvis vi skal nå det, der er målet: at få en mere hensigtsmæssig, mere rationel og også billigere administration igennem denne efteruddannelse. Deraf følger, at jeg også er enig med det ærede medlem i, at det er penge, som vil være givet vel ud, og som måske — det har vi da lov til at regne med — kommer igen og måske kommer flerdobbelt igen igennem en bedre og forhåbentlig også en billigere administration.

Til det ærede medlem fru Grethe Philip kan jeg sige, at der ikke hidtil har været lederkursus, men som det fremgår af bemærkningerne, agtes der i 1964-65 sat sådanne 2 kursus i gang.

Jeg tror ikke, at jeg vil være i stand til på stående fod at imødekomme det ærede medlem hr. Skræppenborg-Nielsens ønske om at sige, hvad der er nået gennem forvaltningsnævnets arbejde. Det er jo ikke det samme som, at der ikke er nået noget, men det kan være vanskeligt at improvisere en redegørelse derfor; men en sådan kan jo

[Finansministeren.]

stilles til rådighed for det udvalg, som vel bliver nedsat, hvis det ønskes. Jeg kan på den givne foranledning i øvrigt sige, at der netop er nedsat eller bliver nedsat et udvalg til overvejelse af, hvorledes vi skal komme videre med rationaliseringsarbejdet, altså ikke et egentligt rationaliseringsudvalg, men et udvalg, som skulle finde ud af den form, under hvilken arbejdet skal gå videre, idet jeg ligesom har en fornemmelse af, at det arbejde, der sker i forvaltningsnævnet, kan trænge til en ansigtsløftning.

Det er jo sådan, at når man har etableret et sådant organ, har det en vis fart og en vis kraft, men der kommer efterhånden lidt rutine i det, sådan at man godt kan overveje, om man ikke på en eller anden måde skulle forny det, og det er altså det, vi er i gang med; det har også lidt relation til arbejdet i det såkaldte administrationsudvalg.

Jeg takker som sagt for modtagelsen af lovforslaget og håber på, at vi snart kan se loven gennemført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Bjørn Krogh: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.

(Lovforslaget (nr. 17) findes i tillæg A. sp. 365, fremsættelsen i tidenden sp. 748).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Lund: Som en af de mange, der har med det almindelige skatteligningsarbejde at gøre, kan jeg ikke andet end takke for de tilføjelser, den højtærede finansminister har ønsket i loven om beskatningen af renteforsikringer.

Ved tilføjelserne til § 1, stk. 1, er der taget hensyn til de administrative vanskeligheder, som en manglende ændring ville have afstedkommet, og jeg tror, jeg tør sige, at ligningsmyndighederne landet over er taknemlige for enhver lettelse og forenkling, hvor beskeden den end måtte være.

Det foreslåede nye stk. 4 til § 1 går ud på, at de forsikringspræmier, lovforslaget sigter til, nu opnår fradragsret med tilsvarende betalingsfrist, som gælder for andre skattebegünstigede opsparingsordninger.

Jeg skal i øvrigt henvise til lovforslagets udførlige bemærkninger, og selv om det var fristende at knytte nogle principielle kommentarer til de mange andre fradrag, vort skattesystem er behæftet med, og ved hvis værdi og retfærdighed der kan sættes et stort spørgsmålstegn, skal jeg ikke falde for fristelsen.

Jeg vil slutte med på socialdemokratiets vegne at anbefale lovforslaget til velvillig og hurtig behandling, idet jeg gør opmærksom på, at de nye bestemmelser gerne skal med i den vejledning til selvangivelsen, som om kort tid skal gå i trykken.

Foged: Jeg kan på venstres vegne tiltræde lovforslaget og anbefale det til hurtig og velvillig behandling, idet også jeg gerne vil sige, at selvangivelsen skulle jo gerne ud så hurtigt, at vi ikke skal have de årligt tilbagevendende klager på dette område. Vi anbefaler.

Hagen Hagensen: Det foreliggende lovforslag er i henseende til størrelse let overskueligt. Det samme kan jo ikke siges om den lov, det ændrer i. Jeg vil på mit partis vegne tilsiige fremme af lovforslaget.

Vi er enige i den ændring, der finder sted, for så vidt angår bidrag til ATP, og vi er også enige i, at der åbnes adgang til fradragsret for præmie til forsikringer tegnet efter udløbet af et indkomstår. Men om dette sidste må jeg have lov at sige, at som forslaget er formet, må forsikringens tegningsdato og fremtidige forfaldsdato for præmie, hvis man vælger at gøre brug af den nye regel, skrues tilbage i tid, da der ellers kan blive spørgsmål om, at man næste år ingen